

मेऽपदेशोवैदेहीत्यादिव्यवहारोजनकाजनकयज्ञभूमिसंबंधमात्रात् ॥ नोत्पत्तिर्जनकादित्यनुकर्षः ॥ कुतस्तर्हि सातत्राह वसुधातलात् ॥ एवंमनुष्ययोन्यनुत्पत्तिरप्राकृतस्त्रीत्वोप
पादिकोक्ता ॥ तथामेव बहुमानार्हं वृत्तं चारित्र्यं च तेत्वयानपुरस्कृतं अपरित्यागेहेतुत्वेन न विचारितं ॥ १५ ॥ किंच बाल्येकृतं धर्मप्रजोद्देश्यकं पाणिग्रहणमपि त्वयाऽपरि
त्यागेन प्रमाणीकृतं ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ गुणैरप्रीतेन भर्त्रा जनसंसदित्यक्तायायागतिः क्षमा तांगतिगंतुं हव्यवाहनं प्रवेक्ष्ये ॥ अप्रीतस्य गुणैर्भर्तुरिति पाठांतरं तत्रापिशेषे

अपदेशो मे जनकान्नोत्पत्तिर्वसुधातलात् ॥ मम वृत्तं च वृत्तज्ञबहुतेन पुरस्कृतम् ॥ १५ ॥ न प्रमाणीकृतः पाणिर्बाल्ये मम निपीडितः ॥
मम भक्तिश्च शीलं च सर्वेते पृष्ठतः कृतम् ॥ १६ ॥ इति ब्रुवंती रुदती वाष्पगद्गदभाषिणी ॥ उवाच लक्ष्मणं सीतादीनं ध्यानपरायणं ॥ १७ ॥
क्षितां मे कुरुसौमित्रे व्यसनस्यास्य भेषजं ॥ मिथ्यापवादोपहतानाहं जीवितुमुत्सहे ॥ १८ ॥ अप्रीतेन गुणैर्भर्त्रा त्यक्ताया जनसंसदि ॥
या क्षमामे गतिर्गंतुं प्रवेक्ष्ये हव्यवाहनं ॥ १९ ॥ एवमुक्तस्तु वैदेह्या लक्ष्मणः परबोरहा ॥ अमर्षवशमापन्नो राघवं समुदैक्षत ॥ २० ॥ स
विज्ञाय मनश्छंदं रामस्याकारसूचितं ॥ चितां च कारसौमित्रिर्मते रामस्य वीर्यवान् ॥ २१ ॥ न हिरामंतदा कश्चिन्कालांतं कयमोपमं ॥
अनुनेतुमथो वक्तुं द्रष्टुं वाप्यशकस्तु हत ॥ २२ ॥ अधोमुखं स्थितं रामंततः कृत्वा प्रदक्षिणं ॥ उपावर्तत वैदेही दीप्यमानं हुताशनं ॥ २३ ॥
प्रणम्य देवतेभ्यश्च ब्राह्मणेभ्यश्च मैथिली ॥ बद्धांजलिपुटा चेदमुवाचाग्निसमीपतः ॥ २४ ॥ यथामेह दयं नित्यं नापसर्पति राघवात् ॥
तथा लोकस्य साक्षी मांसर्वतः पातु पावकः ॥ २५ ॥ यथामां शुद्धचारित्र्यां दुष्टां जानाति राघवः ॥ तथा लोकस्य साक्षी मांसर्वतः पातु पाव
कः ॥ २६ ॥ एवमुक्त्वा तु वैदेही परिक्रम्य हुताशनं ॥ विवेश ज्वलनं दीपनिःशंकेनांतरात्मना ॥ २७ ॥

षष्ठी ॥ १९ ॥ २० ॥ मनश्छं

दं मनोभिप्रायं आकारसूचितं भूभंगाद्याकारसूचितं ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ राघवः शुद्धचारित्र्यामदुष्टामेव मां यदि दुष्टां जानाति ॥ अहं तथा चेत् अदुष्टा चेत्सा
वको मांसर्वतः पातु केशांबरादिकमपि माधाक्षीदित्यर्थः ॥ २६ ॥ २७ ॥